

Deveti dan odločilnega zavezniškega napada na Sicilijo

Nezlomljiv odpor italijanskih in nemških čet — 1 rušilec in 2 parnika potopljeni, za 50.000 ton ladjevja poškodovanega

Vrhovno poveljstvo, uradno poročilo 1978: Italijansko-nemški oddelki, ki so bili nad rastjo napredovanja pritiskom priljubljeni odstopiti nekaj ozemlja, se zlahka upirajo na novih postojankah po pogorju Caronie in po Etni.

Včeraj so nemški lovci zbili 4 letala. Nemški letalski oddelki so napadali na brotnikovo ladjevje vzdolž sicilskih obal ter v vodah pri Biserti, potopili 1 rušilec, 3 srednje velika parnika in poškodovali druge bojeve in trgovske ladje s skupno več kakor 50.000 tonami.

Letalski napadi znatnega obsega so bili izvedeni ponoči na Turin, Milan in Genova. Škoda je znatna zlasti v osrednjih predelih prvih dveh mest. Izgube še niso ugotovljene. V Milanu je obrambno topništvo uničilo 2 letala.

Pripomba k vojnemu poročilu št. 1170: Danes je deveti dan odločilnega napada, ki so ga Angleži in Amerikanci sprožili proti italijanskim in nemskim četam na Siciliji. Tisto, kar so po začetnih uspehih opevali kot vojaški sprehod, se je spremenilo v silovit boj, v katerem se na eni strani bohoti obilje nasprotnikovih sredstev, na drugi strani pa se blesti zagrizena hrabrost naših čet, ki delajo iz vsakega kamna branik in se bore neutrujeno ter z odločno voljo, da bo moral nasprotnik kaj drago plačati vsako ped ozemlja.

Medtem ko so nasprotnikovi napadi na krilih razporeditve, to je na predelu severno od Catanie ter pri Marini di Caronia, bili odbiti, so pa sredi bojišča, in sicer na predelu pri Troinu, Regalbutu in Centuripu vedno nove sile, ki jih nasprotnik meče v boj, prisilile italijanske in nemške oddelke, da so odstopili nekaj ozemlja, da bi na postojankah, ki leže bolj zadaj, dajali nov odpor, naslonjeni na grmado Etne in na gorsko verigo Caronie.

Boji, ki potekajo na tem predelu, so zadnje dni postali tako zagrizeni in tako nepretrgani zaradi tega, ker je nasprotniku nujno potrebno, da bi brž zlozil odpor zavezniških čet. Te so mu pa zadale ogromne izgube v ljudeh in v vojnem blagu ter ga vrh tega prisilile, da se je v izvajanju svojih načrtov za znaten čas ustavil.

Anglija tudi glede trgovskega ladjevja odvisna od Amerike

Berlin, 6. avg. s. Predvčeršnjim je prebral Churchill v spodnji zbornici pismo Roosevelta, v katerem je predsednik Združenih držav izjavil, da je pripravljen za čas, dokler bo trajala vojna, dati Veliki Britaniji celo vrsto trgovskih ladij, in zraven dejal, da se je angleški ladijski prostor obsežno zmanjšal, ima pa Anglija veliko število izrjenih mornarjev, ki bi zato lahko služili na ladjah, katere so izdelali v Ameriki.

Angleško pričevanje o silovitosti bojev na Siciliji

Tanger, 9. avgusta. s. Poročila iz Gibraltara povedo, da je britanski častnik, ki se je vrnil s sicilskega bojišča in se zdravi v trdnjavski bolnišnici, povedal o silovitosti bojev, katere je morala vzdržati osma armada na Siciliji, tole: »Ako bi osvoboditev italijanskega polotoka morala veljati toliko časa in toliko žrtev, kakor jih je zahtevala zasedba Catanie, potem se izpostavimo nevarnosti, da bomo celo mi sami nazadnje morali zaprositi za mir zaradi izčrpanosti.

Razen tega poročajo, da je Gibraltar pod globokim vtisom vdora v pristanišče, ki so ga izvedla napadala vozila italijanske mornarice, in da prav nič ne podcenjujejo moralnega in tvarnega pomena tega dogodka.

Uspešni obrambni boji na vsej ruski fronti

91 sovjetskih letal ter mnogo oklepnih vozil uničenih

Hitlerjev glavni stan, 8. avgusta. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo naslednje uradno vojno poročilo:

Na kubanskem predmostju so Sovjeti z uporabo številnih bojnih letal obnovili svoje napade. Bili so v hudih bojih odbiti.

Na področju Bjelegoroda trajajo siloviti obrambni boji z močnimi sovražnikovimi silami dalje.

Na odseku bojišča pri Orlu je sovražnik napadel z novo pripravljenimi četami, ki so skušale prodrati našo obrambno črto, kar pa se je izjalovilo.

Južno od Ladoškega jezera in na murmanskem bojišču so bili krajevni sovražnikovi sunki brezuspešni.

Letalstvo je z močnimi oddelki strmo glavnih in bojnih letal ter letal za bližnje poletne učinkovito posegalo v boje na kopnem, ter uničilo številne oklepne vozove in vozila ter razpršilo zbirališča sovražnikovih čet. V letalskih bojih je bilo sestreljenih 91 sovjetskih letal.

Na sicilskem bojišču ni prišlo do večjega bojnega delovanja. Naše čete so se na nekaterih odsekih odmaknile na novo pripravljene postojanke, ne da bi jih bil nasprotnik kaj oviral.

Močan oddelek nemških hitrih bojnih letal je ponoči napadel luko Bizerto. 1 križarka in še 1 bojna enota ter 15 prevoznih plovil je bilo uničenih.

nih parnikov je bilo deloma znatno poškodovanih. Med mešano ožino in nad obalnim področjem Sardinije so nemški lovci sestrelili 4 sovražna letala.

Preteklo noč je nekaj sovražnikovih vzmetirjalnih letal odpravilo znatno število rušilnih bomb nad Porenjem. Škoda je neznatna.

Berlin, 7. avgusta. s. Nemška uradna poročevalska agencija pravi, da so oddelki branilcev končali priprave, ki so potekale že nekaj tednov, ter se s postojank na jugu in jugovzhodu Catanie premaknili na južne obronke Etne ter tako zasedli nove vzvišene postojanke, ki še vedno obvladujejo catanjsko ravan.

Na osrednjem delu sicilskega bojišča, pa tudi pri Paternu, je nasprotnik napadel s ogromnimi silami, toda Amerikanci so zlasti na severu pred obrambno črto imeli zelo hude izgube.

Potem agencija poudarja slajni nastop napadalnih vozil italijanske mornarice v gibraltarskem bojišču ter pravi: Ta drzni korak v pristaniškem predelu najmočnejše angleške pomorske trdnjave, je nov dokaz za neuklonljivo bojovitost, ki navdihuje italijanske mornarje. Ti znajo z nemškimi tovariši vred spreminjati Sredozemlje v predel, nevaren za Angleže in Amerikance.

Izjava o angleških namenih glede Italije

Lisbona, 7. avg. s. V imenu angleške vlade je včeraj v sgrajni zbornici povedal minister Cranborne tole: »Člj, ki ga glede Italije zasledujemo, je brezpogojna vdanja. Častna vdanja ni nič drugega kakor ista stvar, povedana z drugimi besedami. Takšna je naša politika in takna bo ostala.

Na vprašanje lorda Strabolgia, ki je hotel vedeti, ali bi zavezniki ponudili kakšno ljudski vladi boljše pogoje, ne pa brezpogojno vdanje, je lord Cranborne odgovoril, da ne bi bilo umestno, ako bi na kak takega mislili. »Razlog, zakaj zahtevamo od Italije popolno vdanje, je v tem, da smo mi odločeni

in sposobni voditi boj proti Nemčiji prav do zadnjega diha in zadnjega sredstva, ki ga imamo pri roki. Ta položaj se ne bi spremenil, pa naj nastopi v Italiji kakršna koli druga vlada. Glede navideznega zastoja v ofenzivi, ki je do njega prišlo pretekle dni, je lord Cranborne dejal, da je bil vzrok počasnejšemu poteku nastopov na Siciliji ta, da so morali navoziti ojačenja, ki so bila takoj poslana na bojišče, oddih v letalski ofenzivi pa je nastal zaradi slabih vremenskih prilik, ne pa iz sočutja do koščkega položaja italijanske vlade.

Vesti 9. avgusta

Cena italijanskih vrednotnic je na švicarskih borzah zaradi zadnjih političnih dogodkov poskočila. Prav tako je poskočila cena vrednotnicam švicarskih podjetij, ki imajo svoje naprave v Italiji.

Predsednik turške republike je v svojem poletnem bivališču sprejel predsednika vlade Saradžogla, predsednika zbornice in zunanjega ministra.

Voditelj angleških komunistov Springhall je bil v Londonu obojen na 7 let ječe, in sicer zaradi volunsvstva. Springhall je skušal od nekega uslužbenca v letalskem ministrstvu dobiti važne skrivne podatke. Zanimivo je, da o tej osebi angleškega komunističnega prvaka poroča samo glasilo delavske stranke »Daily Herald«.

Za novega poveljnika sovjetskega vojnega brodovja v Lednem morju je bil imenovan admiral Golovko. Njegov prednik admiral Deveter je bil odstavljen, a ne povedo zakaj. Adm. Golovko je v enem letu tretji vrhovni poveljnik sovjetskega vojnega brodovja v Lednem morju.

Švedske delavske strokovne organizacije in švedska socialna demokratska stranka so izdale letak, v katerem ostro obojajo poskus švedske komunistične stranke za ustanovitev švedske ljudske fronte.

Zupan velikega ameriškega mesta St. Luisa, predsednik tamonjske trgovske zbornice in nekaj ameriških letalskih častnikov je izgubilo življenje, ko so treščili na tla z jadrnim letalom, ki je padlo takoj, ko so ga odpeli z motornega letala, ki ga je vlekel.

Prvi polk nove francoske vojske, sestavljen po določilih Nemčije in Italije, so zaprisegli te dni. V tej vojski služijo sami prostovoljci. Oboje rožena bo z vsemi vrstami orožja razen z letalstvom in topništvom.

Za novega vrhovnega poveljnika ameriškega letalstva je bil imenovan generalni major Giles. Kam pojde njegov prednik general Stratemeier, ni znano.

Nemški minister za gospodarske pogodbe dr. Clodius, je imel v Budimpešti predavanje članom madžarske nemške trgovske zbornice in je naznanil sklep novega trgovskega sporazuma med obema državama.

Argentinski zunanji minister Storni je odločno zankal govorice, da bi Argentina mislila pretrgati diplomatske zveze s katero koli tujo državo.

Novo — politično — razdobje v sedanji vojni

Berlin, 9. avgusta. s. Švicarski listi se sprašujejo, čigava bo obveljala ali angleška ali ruska, ter poudarjajo, da je po štirih letih zagrizenega boja vojna prišla v razdobje, ko ne gre beseda samo topu. Nimajo samo generali velikega dela, ki ga je treba opraviti, temveč imajo kaj povedati tudi politiki.

Italija je z zadnjimi dogodki zavzela zelo posebno stališče, v nasprotju s taboru pa vidimo Stalinu, da zavzema vedno bolj osebno stališče, bolj ko se spopad bliža koncu. Sovjeti so samo po

Plemenitost italijanskih vojakov ob požaru blizu Aten

Atene, 4. avgusta. s. Pred dnevi je izbruhnil silen požar v smrekovem gozdu ob vzhodni penteliskski grlici nad Atenami. Ker je bil nenavadno vroč dan, so močni plameni kmalu zajeli smolasti in hudo vnetljivi les ter se naglo in nevarno širili k raznim naseljem in k penteliskemu zdravilišču. Italijanske oblasti pa so takoj prisloile na pomoč in italijanski vojaški oddelki so se precej odpravili na kraj nevarnosti. Z nenavadno požarovalnostjo so reševali bolnike zdravilišča, ki bi sicer gotovo končali v plamenih. Spravili so na varno 90 bolnikov, ki so jih po peklenski vročini prenašali na ramah več kilometrov daleč. Vrh tega so rešili naprave, zdravila, škodljive orodje ter bolniško blago tega zdravilišča. Vsi listi hvalijo dokaz visokega duha požarovalnosti, samoznate in slovekoljubja italijanskih vojakov. Bolniki, ki so bili v zdravilišču in so jih italijanski vojaški rešili, so v listu »Akropolis« izrekli toplo zahvalo poveljniku italijanske posadke v tem okraju.

Švicarski odgovor na zavezniško noto

Berna, 7. avgusta. s. Švicarska vlada je vzela na znanje besedilo spomenice, ki sta jo Švici izročila angleški in ameriški poslanik in ki se nanaša na pravico, dajati pribežališče političnim beguncom. Vlada je sestavila tudi besedilo za odgovor. Jasno je, da bo Švica svobodno uveljavljala svoje pravice glede dajanja pribežališča in to v skladu z višjimi koristmi države.

Velika parada portugalske vojske v Lizboni

Lisbona, 3. avgusta. s. Včeraj je bila na Aveniji Svobode velika vojaška slovesnost, katere so se udeležili predsednik republike Carmona, predsednik vlade Salazar, člani vlade, vojske in civilne osebnosti in vojaški atašei vseh držav, ki so zastopane na Portugalskem. Slovesnosti so se udeležilo nad 10.000 mož vojske. Ljudje so se zlasti zanimali za moderna vojna sredstva in za najnovejša motorizirana vozila. Poveljnik portugalske vojske je daroval častno sabljo generalu Carmoni, in sicer kot darilo častnikov in podčastnikov portugalske vojske. V svojem govoru je darovalec v imenu vseh zatrdil, da se bo vsakdo pridružil vojski v primeru nevarnosti in potrebe obrambe in se bo vojskoval pod svojim poveljnikom, da brani neprecenljive vrednote svobode in neodvisnosti. Množica je priredila navdušene manifestacije generalu Carmoni, državnemu poglavarju, in Salazarju, predsedniku vlade.

Določbe o zatemnitvi

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino odreja

z ozirom na svoje odredbe z dne 6. junija 1942 št. 42 in 31. maja 1943 št. 56 ter aprilo potrebe, da se določi nov urnik glede zatemnitve:

Čl. 1. Začetni s ponedeljkom, 9. avgusta 1943, do novih odredb se morajo pravila o zatemnitvi upoštevati od 21.30 do 5.30.

Čl. 2. Ostale odredbe, vsebovane v odloku 6. junija 1941 št. 42 ostanejo nespremenjene. V Ljubljani, 7. avgusta 1943.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino: GIUSEPPE LOMBRASSA

Imenovanja komisarjev v konfederacijah ter drugih ustanovah

Rim, 9. avgusta. s. Z ukrepom, ki bo v kratkem izdan, je bil grof Alberto Bonacossa imenovan za izrednega komisarja pri italijanskem narod. olimpijskem odboru (Coni).

Vitez velikega križa dr. Giuseppe Siracusa je na predlog predsednika vlade bil imenovan za izrednega komisarja pri narodni ustanovi za vojne sirote.

Prefekt in vitez vel. križa dr. Alfonso Limoncelli je bil imenovan za izrednega komisarja pri narodni ustanovi Dopolavoro. Z istim ukrepom je bil gr. uf. dr. Giovanni Manfredonia imenovan za podkomisarja te ustanove ter za izrednega komisarja pri rimskem Dopolavoru.

Rim, 9. avgusta. s. Agencija Stefani poroča: Imenovani so bili naslednji komisarji in podkomisarji:

Pri konfederaciji Industrijev: za komisarja senator ing. Giuseppe Mazzini; pri konfederaciji Industrijskih delavcev: za komi-

sarja Bruno Buozi, za podkomisarja Gioacchino Quarello in Giovanni Roveda; pri konfederaciji kmetov: za komisarja grof Filippo Visconti di Modrone, za podkomisarja grof Pietro Germani; pri konfederaciji kmetijskih delavcev: za komisarja Achille Grandi, za podkomisarja Oreste Lizzardi. Pri konfederaciji trgovcev: za komisarja odv. Enzo Storani; pri konfederaciji trgovskih namestencev: za komisarja prof. Ezio Vanoni; pri konfederaciji svobodnih poklicev: za komisarja prof. Guido de Ruggiero, za podkomisarja dr. Raffaele Perruzzi; pri narodnem sindikatu odvetnikov in tožilcev: za komisarja prof. Pietro Calamandrei, pri rimskem sindikatu odvetnikov in tožilcev za komisarja odv. Giovanni Selvaggi.

V kratkem bodo imenovani podkomisar za konfederacijo Industrijev, komisarji za konfederacijo kreditnih in zavarovalnih zavodov ter za konfederacijo kreditnih in zavarovalniških uslužbenecv.

Škoda po divjaškem angleško-ameriškem letalskem napadu na Milan

Milan, 9. avg. s. Strnjeni letalski oddelki so izvedli strahovalni napad na Milan. Navzile temu da je takoj nastopilo protiletalsko topništvo, so sovražna letala priletela nad mesto ter metala razdiralne in zažigalne bombe ter ostudne propagandne letake. Bombe so zlasti zadale stanovanjske mestne okraje, ki so bili huje poškodovani. Kakor vedno je sovražnik tudi večkrat opravil svoje uničevalno in strahovalno delo, ne da bi se oziral na to, kaj bo zadel, ter je razdejal in zažgal stanovanjske hiše in zasebne palače, da bodisi v središču ali pa v obrobem delu mesta.

Med poslopji, ki jih je zadel sovražnikov uničevalni bes, je tudi bolnišnica usmiljenih bratov v Porta Nuovi, iz katere so morali 600 bolnikov prepeljati v druge bolniške zavode, dalje sirotišnico na cesti Confalonieri, samostan sv. Sofije, kjer so bile ubite tri sestre, zgodovinska palača Dugnani, kjer je milanski mestni muzej, starodavno gledališče, ki je tik ob milanski Scali, ter ljudski trg na Porta Garibaldi. Niso še bili dali znamenja, da je nevarnost konec, ko je že prihital prefekt, general d'Antoni v spremstvu kvestorja na najhujše prizadete kraje, kjer je ugotovil, da reševalna služba kar najbolje posluje. Pri reševanju je se zlasti odlikovale vojaške oblasti, civilni inženirski oddelki ter Rdeči križ. Prizadeto ljudstvo se je vedlo vzdržljivo. Letalo, ki ga je zadelo obrambno topništvo, je treščilo na tla pri Monfortu in se razbilo. Posadka se je ubila. Verjetno sta bili sestreljeni še dve drugi letali.

Pretirane trditve o škodi na bombardiranem romunskem petrolejskem ozemlju

Bukarešta, 9. avgusta. s. Gorostasnim popisom, ki jih angloameriška propaganda širi o uspehu bombnega napada na romunsko petrolejsko področje, odgovarja glavni urednik lista »Porunca Vremii«, ki je bil v napadenem kraju med bombardiranjem in po njem. Pravi takole: »Videl sem nastop bombnikov, videl pa tudi Ploesti z njegovimi hišami in prebivalstvom. Tam ni sledu o fantastičnih filmskih prizorih, niti o tistih izrednih ruševinah, o katerih na ves glas govorijo nasprotniki. Tudi ni bilo prebivalstvo tako obupano, kakor vedo povedati. Pač pa je bilo odporno in mirno v nevarnosti. Glede škode, ki so jo naredile ameriške bombe, pravi isti časnikar, ki si je ogledal vse področje, da se škoda, ki jo trpi kraj, še daleč ne da primerjati s hudimi nasprotnikovimi izgubami. Škoda je taka, da sploh ne bo vplivala na pridobivanje petroleja in za vojno potrebnega goriva.

Carigrad, 9. avgusta. s. Po zadnjih poročilih se je število ameriških pilotov, ki so se zaradi poškodb v letalih morali spustiti na turskem ozemlju, povečalo na 58.

Bukarešta, 7. avgusta. s. Iz prvih zaslijevanj ameriških letalcev, ki so se udeležili bombardiranja petrolejskega področja in so se rešili s padali ter so jih romunske čete ujele, je razvidno, da jih je izredna učinkovitost romunske in nemške obrambe zelo presenetila. Ta obramba, je dejal prvi pilot neke letede trdnjave, je prekosila vsako pričakovanje in vse informacije poveljstev. Ujeti piloti so izjavili, da so pripravili za bombardiranje romunskega petrolejskega področja trajale točno 9 mesecev in da so bile posadke 125 letal, ki so bila določena za napad, izbrane med najboljšimi posadkami vse aviacije ter so se udeleževali posebnega vezbalnega tečaja, ki je trajal dva meseca.

Botanika

10. Ko so pod gradiščanskimi drevesi zamrle poslednje zakladnikove besede, ki jih je zakladnik za beženo kravarico, je ona že pritekala na gozdni travnik, ki je bil okrog in okrog zasajen z živo mejo iz samih smrek. Šele pri svojih mirno pasočih se kravah se je ustavila sredi travniške zidele ter se ježno pogledala:

»Pa sem res preboječa, da sem se prestrašila, in prenora, da sem zbežala! — Zakladnik bi bil moj, če bi se bila davi umila!«

Brž je v svoje dlani nabrala s travnih blisk in z rožnatih bučk jutranje rose ter si z njo orosila obraz.

11. Ko se je mlada kravarica z roso umila in si obraz še obrisala s svojim predpasnikom, se je pogumno vrnila tja na skrivnostno Kottnikovo gradišče. Toda tam ni bilo več ne grofičnega zakladnika ne njegove kadi, v katero je prej bil ščinit zlatnike.

»Zakladnik je ugotovil bridko resnico:«

»Enkrat v življenju me je iskala tja k kalu sredi; na, pa se tokrat je šla mimo mene! — Uboga pastirica pač neki ne sme biti bogata in srečna!«

Zalostna se je vračala s praznega gradišča.

Ljubljana

Koledar

Ponedeljek, 9. velikega srpana: Janez Vianej, spoznavalec; Roman, mučenec; Peter Faber, spoznavalec.

Naznanila

Ponedeljek, 9. avgusta: 12.30 Poročila v slovensčini — 12.45 Operna glasba — 13. Napoved časa, poročila v italijanskem — 13.10 Poročila vrhovnega poveljstva v slovensčini — 13.12 Klasični orkester vodi dirigent Manno — 14. Poročila v italijanskem — 14.10 Koncert radijskega orkestra vodi dirigent D. M. Sijancec, orkestrator glasba — 15. Poročila v slovensčini — 17. Napoved časa, poročila v italijanskem — 17.15 Koncert sopranistke Pavle Lovsetove — 17.45 Nove plošče Cetra — 19. Govorimo italijansko, poučuje prof. dr. Stanko Leben — 19.30 Poročila v slovensčini — 19.45 Plošče — 20. Napoved časa, poročila v italijanskem — 20.10 Vokalno simfonični koncert vodi dirigent Armando La Rosa Parodi — 21. Orkester vodi dirigent Petralia — 21.30 (Glasba za godalni kvartet) — 22. Orkester vodi dirigent Angelini — 22.45 Poročila v italijanskem — 23. Orkester vodi dirigent Zemo.

Z Gorenjskega

Na Gorenjskem so v zadnjem času umrli: Walter Ahlfeld v Kamniku, Friedrich Gorjanc, orožniški stotnik v Gorenji vasi, v dolniji vasi orožniški strajmožestnik Anton Durr in Pavel Oblak, Delant Silvester iz Unterpotz, Buehner Maks iz Pilberka, Polensek Jožef iz Trnovca, Vertačnik Franc iz Rožica, Slapar Franc iz Paloviča, Premar Alojz iz Zgornje Dobrave, Triler Jakob iz Prebudeva, Garl Ferdinand iz Spodnje Idrije, Stemberger Indrigo iz Vrbovega, Cuk Karl iz Vodic, Peterl Jožef iz Preska, Mohner Feliks iz Stanežičev, Kosec Ivan in Andrej iz Dobenga, Vergust Dominik iz Duplice, Brinšek Valentin iz Spodnjega otoka, Cuzak Stefan iz Rakovnika, Petek Franc iz Godiča, Mali Ivan iz Sv. Martina, Cesar Ludvik iz Jereka, Pere Martin iz Doline pri Toplicah, Stojan Ivan iz Bohinjske Bele, Hribnikar Alojz iz Koroske Bele, Demšer Franc iz Poljane, Sodja Franc iz Čemšnje, Smitek Anton iz Studorja, Smukavec Jakob iz Podjele, Kautič Ivan iz Zirov, Maleš Friderik iz Viševca, Jerman Franc iz Podstrane, Span Anton iz Hraščja, Klopčič Friderik iz Zeleznikov, Cifer Ludvik iz Kukeca, Kusele Anton iz Ertežgarja, Košič Ivan iz Sv. Martina, Smarino pod Smarno goro, Bregar Viljem iz Wartenberga, Jurca Franc iz Seneščetja in Boncel Jožef iz Kalera.

Slovenčev KOLEDAR

BO NAJZANIMIVEJŠA KNJIGA TEGA LETA

Naročite ga takoj! Zagotovo ga bodo dobili le prednaročniki! Župnim uradom in zastopnikom smo že razposlali potrebne tiskovine za naročanje koledarja. Kjer jih niste prejeli, pišite ponje!

Prvo birmovanje na Rakeku

Včeraj je g. škof podelil zakrament sv. birme na Rakeku

Rakek, 9. avgusta.

Včerajšnja nedelja je bila za novo rakovsko župnijo zgodovinski dan. V novi, šele pred tremi leti ustanovljeni župniji je bilo prvo birmovanje. Rakek se je za ta pomembni praznik vseh faranov pripravil ves teden, tako da je včeraj jutraj zares pristočno sprejel v svoji sredi avojeega nadpastirja, ki je prišel na Rakek, da podeli prvi v tej fari otrokom zakrament sv. birme. Rakek je bil ves v slavnostnem razpoloženju in se pripravil na sprejem nadpastirja škofa dr. Gregorija Rožmana, ki se je s svojim spremstvom pripeljal na Rakek z jutranjim vlakom. Na železniški postaji so Rakovci pripravili g. škofu priščen sprejem. Tu so ga pozdravili obišinski komisar, duhovščina z g. župnikom F. Novakom na čelu, g. Mihevc, zastopniki oblasti in farani. V spremstvu ljudstva, ki je visokega gosta povsod pozdravljalo, se je g. škof podal takoj v župno cerkev, kjer je podelil zakrament svete birme 192 otrokom. V lepo okrašeni župni cerkvi je g. škof spregovoril Rakovecem globoke in jasne nadpastirske besede ljubezni in velike skrbni za vse naše verno ljudstvo. Med drugim je po včerajšnjem sv. evangeliju razvijal resne misli pomembnega svetopisemskega stavka, ki volja nam vsem: »Sedaj boš dal račun o svojem hiševanju.« Te misli je g. škof primerjal svoji veliki dolžnosti, s katero vodi ljudstvo svoje hiše — ljubljanske škofije, za katero bo kot duhovni pastir prav tako moral dati račun svojega hiševanja. In te dolžnosti se je g. škof vedno zavedal, zato pa je svojo ljudstvo tako učil, kakor mu

je velevala ljubezen do vernikov in klici srca ter vesti, ki so mu vedno dajali pobude v Bogu, da je prav učil svoje ljudstvo, četudi so mnogi godrnjali čez njegove nastope. »Prav zato, ker bom dal Gospodu račun o svojem hiševanju,« tako je dejal g. škof, »sem vedno opozarjal in učil po Gospodu svojo ljudstvo.«

Nato je g. škof spregovoril o naši bodočnosti ter pribil: »Svoje lepšo bodočnost si lahko gradimo le na temeljih Kristusovega nauka; in po tej poti naj stopajo tudi dobri Rakovci!«

Mladi so se zibali pod vedrim in modrim nebom, ko se je g. škof s spremstvom popoldne odpeljal na Planino, kjer je bilo včeraj prav tako birmovanje. Tudi tu so farani vladiki pripravili lep sprejem.

Na Planini je prejel zakrament svete birme 91 otrok. Tudi tu je g. škof spregovoril vernikom besede ljubezni in očetovske skrbni. Besede ljubezni mnogi tolmačijo napačno, zato je g. škof ponudil ljudstvo o pravi ljubezni, ki je neizmerna, večna in najlepša, ki pa veže vsakogar, kadar vidi, da je človek v nevarnosti, da zakriči: »Pazite! Tat je tuk! Tako je tudi danes, če bi molčali in pustili, da bi sovranski opravljal svojo hudičovo službo, bi v nas ne bilo prave ljubezni!«

Prisrčni sprejemi na Rakeku in na Planini ter lepe verske slovesnosti, katerih se je udeležilo toliko vernikov, da poslušajo svojega nadpastirja, nam govore o hvalečnosti vsega našega ljudstva do gosp. škofa, ki nam je bil in bo vodnik v teh časih, ko potrebuje naše ljudstvo še najbolj pastirskih nauk in navodil.

V rožah je zdravje

Navodila za uporabo domačih zdravilnih želišč

V »Priročniku« za domačo uporabo zdravilnih želišč, ki je izšla šele pred kratkim, najdemo prav poučne nasvete, kako se uporabljajo navadna zdravilna želišča. Pri nas je na žalost še vedno mnogo ljudi, ki ne znajo ceniti zdravilnih rastlin. Zato je prav, da posvetimo tudi tu nekaj vrstic vedno dobri materi naravi, ki je s svojimi čudežnimi rastlinami bila že nekdaj, ko še svet ni poznal moderne kemije in medicine, človeštvu prva pomočnica v bolezni. Navajamo nekaj priročnikovih nasvetov, ki naj bi bili vsem v pomoč. Razumljivo je seveda, da se mora človek predvsem držati zdravilnih navodil in tudi te točno izpolniti, da uspe.

Zdravje je med prvimi pogoji življenjske sreče in blagostanja, zato moramo skrbeti zanj in ga neprenehoma čuvati. Poletna narava nas sedaj vabi, da si natrgamo evetja, listja in plodov zdravilnih rastlin, da si nakupimo korenin, korenin in gomoljev, nastrogamo skorje in smole, nabereimo rastlinskih sadov in se tako oskrbimo za zdravje družine.

Tu nekaj primerov in navodil za domače zdravljenje:

Favus — lasje izpadajo na ploskve
V politrski steklenici namakaj 10 dni 20 g olja od nageljnovke žbice, 40 g sivke (lavendel), 40 g žveplenega etra, dodaj še nekaj lavorjevih listov. »Masiraj si lasišče 2-3 krat dnevno.«

Garje
60 g suhega volčjega boba kuhaj 20 minut v dveh litrih vode, dodaj nato še 2 žlici vinskega kisa. (Umivaj dnevno bolne dele z mlačno tekočino.)

Gliste
V 3 decilitra belega vina namakaj 2 dni 10 strokov zmečkanega česna. (5-8 žličk na dan.)

V 1 litru belega vina namakaj 6 dni 2 zrezani surovi čebuli. (1 deciliter vsako jutro.)

Na 1 žličko pelina ali šetrja zlij skodelico vrele vode. (Pij vsako jutro na tešče.)

Griza — ujedanje po črevesju
30 g luščeneja jočmena ali 25-30 g lupin od mognarja ali 10 dkg šetrjevih listov ali 30 g korenin od rotanbije ali 50 g korenin od srčne moči ali 10 dkg robidovih listov ali 50 g ajbiševih korenin kuhaj 20 minut na 1 l vode. (3-5 skodelice dnevno.)

1 žličko kumunovega semena ali cvetov od trobentice kuhaj 1 minuto v skodelici mleka. (2-3 krat dnevno.)

10 dkg slezenovca kuhaj v 4 decilitrih vode 15-20 minut. (Napravi klistir.)

Koza — splošno vnetje (rdeče pikice na vratu, hrbtu, prsih, komolcih)
8-10 dkg sveže koprive s koreninami kuhaj 2 uri v 3 l vode. (1 skodelico vsake tri ure.)

60 g korenin od repinca kuhaj 20 minut v 1 l vode. (1 žličko vsakih 10 minut, bolnik naj bo na toplem.)

Kožno vnetje. (Koža postane rdeča)
Pripravi sledečo mažo: 40 g olja od Andira ararobia, 15 g kloroformija, 15 g olivnega olja. (Namaži bolne dele z izjemo obraza in spolovili.)

Koza — pokanje kože
Na 20 dkg rmana, po možnosti svežega, dobro stločenega, zlij 2 decilitra vrele vode. (Z želiščem si delaj obkladke, z ocedkom se pa umivaj 5-6 krat dnevno.)

Kožni izpuščaji (ekcem)
60 g brestovega lubja kuhaj v 2 l vode 1 uro. (Izpiraj ter stavi obkladke 2-4 krat dnevno.) Istočasno jemlji dnevno 2-3 skodelice sledečega čaja: 10 g brestovega lubja kuhaj 3 ure v 3 litrih vode.

Krčne žile
Stolci dobro nekaj bršljanovih listov. — (Stavi obkladke 3 krat dnevno.)

Mozolji
13 dkg korenin repinca, 40 g korenin pike in 10 g korenin milnice kuhaj 20 minut v 2 l vode. (3-4 skodelice dnevno.)

95 dkg sladkorne sirupa, 40 g tekočega izvlečka repinca, 6 g tekočega izvlečka koprive zmešaj skupaj. (2-4 žličke dnevno.)

60 g sveže koprive s koreninami kuhaj pol ure v 3 l vode. (2 skodelici dnevno.)

30 g grenkoslada kuhaj 10 minut v 1 l vode. (2-3 skodelice dnevno.)

V pol litra vermuta namakaj 2 dni 15 do 18 dkg tekočega izvlečka repinca. (3 kozarčke dnevno.)

Potenje nog
20 dkg orehovih listov kuhaj 10 minut v 6 l vode. (Umivaj noge vsak večer s tem vročim ocedkom.)

Zelodec — slaba prebava
Na 1 žličko melisnih cvetov ali na 1 žlico lorberjevih listov ali na 1 žličko listov od mete ali na 1 žličko cvetov od matere dušice ali na 1 žličko korenjavega semena ali na 1 žlico rožmarinovih listov ali na 1 žličko listov od bazilike ali na 1 žličko jetničnika zlij skodelico vrele vode. (Jemlji mlačno po vsaki jedi.)

V 1 l marseala namakaj 10 dni 80 g žajbljevih listov in 25 g encijanovih korenin. (1 kozareček po vsaki jedi.)

Skrivnosti z nevidnega bojišča

Vohunski spomini iz prve svetovne vojne

Ni minilo niti deset dni po tem dogodku, pa sem prišel v službo k državnemu oddelku za radijsko oddajno in sprejemno službo. V teh desetih dneh sem si bil malo opomogel od izčrpanosti, ki mi jo je prizadelo nekajdnevno bivanje v ječi in pa muke, s katerimi so me skušali sovjetiti.

Zdaj sem bil pa gospod. Boljševiška vlada je verjela mojim trditvam in podatkom o važnih radijskih izumih ter mi dala urediti znanstveno delavnico in poskuševalnico, ki bi je bil lahko vesel vsak učenjak, ne samo skromen vohun, kakor sem bil jaz.

V tisti delavnici sem mislil, da se bo začelo moje pravo delo. Meseč dni sem si pomagal, kakor sem si mogel ter kar dobro rinih svoje radijsko učenjaštvo, se delal skrivnostnega in važnega, tako da je kar šlo.

Bil sem pa prepričan in sem trdno vedel, da bo moj položaj kar kmalu postal nevzdržen, zakaj prej ali slej bi moral svojim novim gospodarjem pokazati kaj od svojih izumov. To namreč niso bili ljudje, ki bi me držali in redili zastoni. Nikakor ne! Vedel sem celo, da še vedno nezaupljivo gledajo na moje delo in da bodo izkoristili prvo priliko, da bi me pograbili.

Poleg vsega tega je pa prišel še nov razlog, zaradi katerega se mi je zdelo potrebno, da se svojih radijskih izumov in pa tiste krasno urejene delavnice čimprej znehim. V začetku sem namreč

mislil, da bom pri tem novem delu dobil kakih koristnih zvez, s pomočjo katerih bi lahko dosegel glavni cilj ter izpolnil nalogo, ki mi jo je dala moja vlada. Toda kmalu sem spoznal, da po tej poti ne pojde dalje, zakaj pri novem delu nisem spoznal prav nobenega človeka, ki bi mi utegnil biti za moj prvi cilj koristen.

Začel sem misliti, kako bi se iz tega neprijetnega in nekoristnega položaja izmazal, a nisem mogel najti nobene poti, dokler nista prišla na pomoč naključje in sreča. Prav za prav ne bi mogel reči, da je to bila zgolj sreča, temveč ima poglavito zaslug za to odsek Jattsu na višji generalstabi šoli v Tokiu. Jattsu je vrhovna vohunska ustanova pri japonskem vrhovnem poveljstvu in njeni spretnosti se je posrečilo, da je ustvarila celo v Moskvi okrog mene take okoliščine, ki so mi pomagale, da sem se rešil iz nevarnega položaja.

6. novembra 1924 so me povabili, naj se zglašim v pisarni Stefana Barina. Takoj sem šel tja. Barim me je že čakal. Ostro me je pogledal s tistimi svojimi hudimi, sprašujočimi očmi ter dejal: »Vi ste dober računar, poleg tega pa tudi temeljito poznate japonsčino, kaj ne?«

Skušal sem se mu nasmehiti ter odgovoril: »Kaj pa da! Kako da ne bi znal računati, saj sem iz Kiota ter sem študiral inženirstvo.«

Spoštovani starši!

Praznik Marijinega Vnebovzetja je eden glavnih praznikov brezjanske Marije Pomagaj. Ker imamo njeno sliko v stolnici, vabim za ta dan starše, da popoldne ob štirih oziroma ob petih pripeljejo svoje otročiče predšolske starosti v stolnico pred podobo Marije Pomagaj, da dobe poseben blagoslov za otroke in jih posvete Njenemu brezmadežnemu Srcu.

Koliko potrebujejo družine božjega blagoslova in posebne božje pomoči za pravo krščansko vzgojo otrok, da bo iz stisk in gorja sedanjosti zrastle nov rod k lepšemu in mirnejšemu življenju. Katera družina si ne želi posebnega Marijinega varstva in vodstva, posebno še v teh negotovih dneh.

V moči Jezusovega blagoslova in pod varstvom Marijinim naj rastejo Vaši otročički, Vam v veselje in tolažbo, sebi v srečo in Bogu v čast.

† Gregorij Rožman.

Blagoslov in posvetitev otrok na nedeljo 15. avgusta je namenjena otrokom predšolske starosti, torej tudi dojenčkom.

Da bo mogoče blagoslov in posvetitev obkrajati v redu izvesti, zato napleše prosimo starše, da se blagovoljno držati natančno ure, ki je staršem in otrokom posameznih fara določena:

Ob 4 popoldne je škofov blagoslov in posvetitev za otročiče iz sledečih far: Stolina, Frančiškanska, Sv. Jakob, Trnovo, Vič.

Ob 5 popoldne je škofov blagoslov in posvetitev za otročiče iz sledečih far: Sv. Peter, Moste, Bežigrad, Šiška in Zgornja Šiška.

Dnevne kolonije za ljubljansko mladino 2. skupine

Vsem otrokom 2. skupine poletnih kolonij, včlanjenih v pokrajinsko mladinsko organizacijo (prej GILL), sporočamo, da bo začetek taborjenja 2. skupine 11. avgusta točno ob 8.30 v prostorih Kolmana in Kreka v Zgornji Šiški.

Sprejem novega dekana g. Milavca Cirila na Vrhniki

Vrhnika, 8. avgusta.

Dolgo časa in željno je naša fara čakala novega g. župnika. V nedeljo pa ga je z vse ljubezno sprejela in mu že pri sprejemu izrekla zaupanje za svoje duhovno pastirstvo. Sprejem je bil prisrčen, lep, kakršnega znajo pripraviti le vrhniški prosvetitelji, pevci in ljubki mladinci.

Novi g. župnik in dekan se je pripeljal na Vrhniko ob 8.30 zjutraj. Najprej ga je pozdravila domača duhovščina z g. Studenom na čelu, nato pa občinski odbor z županom g. Irenom, predstavniki oblasti, predsednik okrajnega sodišča g. Leidge, poveljnik Vake straže dr. Stane Zupan, cerkveni ključarji in ljudstvo. G. župnik je nato stopal v spalnico otročičke Otokovega vrtca pa so mu med potjo spili evetja in rož ter prepeli narodno »Jezusu puščiček«. Cerkvni pevci so zapeli Grumovo skladbo »Pozdrav novemu g. dekanu«, nato je zapel še vrhniški mešani zbor Bendlov simbolni spev: »Križarji mi morajo. Nadvse prisrčna in ganljiva je bila zborna deklamacija dečkov, ki

Prijava usnja v zasebni lasti

Pokrajinski svet korporacij opozarja vse zasebnike, ki razpolagajo s skupno več kakor 2 kg usnja, da morajo svoje zaloge v treh dneh od objave tega opozorila prigraditi uradu pokrajinskega sveta korporacij zaradi evidenc. Prijavljeno usnje je dano na prosto razpolago lastnikom. Če bi se pa ugotovilo, da bi lastniki s tem usnjem nedovoljeno trgovali, jim bo zaplenjeno ne glede na druge zakonske posledice. Zaplenjeno bo tudi drugo usnje, ki bi ga zasebniki imeli, ne da bi bilo prijavljeno.

Opozorilo

Prehranjevalni zavod v Ljubljani obvešča one zamudnike, ki še niso dvignili obroka salame, ki jim pripada, da lahko prejmejo isto v dneh 9. in 10. t. m. pri trgovcu Ivanu Pezdirju, Gradišče 3.

Naročite »Svet«

z birko poljudnoznanstvenih knjig, ki jih pišejo najboljši poznavalci posameznih področij človekovega udejstvovanja!

Vsebinsko bodo pojasnjevale številne zanimive slike, ki bodo zavzemale okoli 30% prostora v knjigah. Vsak kdor se naroči na vso zbirko bo dobil knjige po 20 lir oziroma na težjem papirju in v polplatno vez, po 35 lir. Tako ugodno pač dolgo ne bo prilike za nabavo takih tako aktualnih knjig, kot bodo v ZBIRKI »SVET«

Knjige naročite v LJUDSKI KNJIGARNI v LJUBLJANI

Zdravstvena avtokolona v Ljubljani in okolici

Visoki komisariat sporoča, da bo sanitetna avtokolona vršila brezplačno zdravniško službo:

V Šiški in Dravljah: (Sola Zg. Šiška) v dneh: 9., 10., 11., 12. in 13. avgusta od 8-12 in od 16-18.30.

Na Laveri: v dneh 16., 17., 18., 19. in 20. avgusta od 8-12 in od 16-18.30.

V D. M. v Polju: v dneh 23., 24., 25., 26. in 27. avgusta od 8-12 in od 16-18.30.

S. S. VAN DINE

BOGINJA MASČEVANJA

KRIMINALNI ROMAN

»Effend!, ni več potrebno, da bi hlinil. Zelo učen mož ste, in jaz imam vse zaupanje v vas. Opil je bil skrit v sobi gospoda Salvatra.«

»Hvala lepa.« Vancejev glas je bil pri tem skoro osoren. »Zdaj lahko spet oddete.«

Hani je odšel in potihem zaprl vrata za seboj.

»Ko je Bliss ostal včeraj zjutraj v svoji spalnici, je nadaljeval Vance. »Je bil trdno prepričan, da hosta njegova žena in Salvatra sama pri zajtrku in da bi na Salvatra kaj lahko padel sum, da je natresel opij v kavo...«

»A če si vedel, da je bil Bliss na lastno pobudo natresel opij v skodelico, zakaj pa si potem tako zelo zanimal za tisti samovar?« je vprašal Markham.

»Čutil sem potrebo zanesljivo ugotoviti, kdo je tista oseba, ki jo je Bliss hotel za-

deti. Hotel je samega sebe prikazati kot žrtev zarote, njegov namen pa je bil doseči, da bi sum letel na koga drugega. Vedel sem, da je prava Blissova žrtev včeraj jutraj morala imeti možnost, natresti opija v kavo.«

Heath je resno prikimal.

»Tega tudi ni bilo težko razumeti. Vrli možakar je hotel ustvariti prepričanje, da mu je nekdo hotel zadati opija v kavo, a če bi človek, ki ga je vzel na piko, dokazal, da ni mogel natresti tistega mamila v skodelico... bi vsa zgradba vendar zletela v zrak... A poslušajte, gospod Vance, čemu pa je potem skušal pobegniti?«

»Ta poskus bega je bil čisto dosleden z ozirom na vse tisto, kar se je dotlej zgodilo, je pojasnjeval Vance. »Čim smo nastopili proti temu, da bi Blissu zaprli, je postal zamišljen. Neoprtno je namreč čakal, kdaj ga bomo zgrabilili. Mi pa smo se odločno temu uprli. V svoji spalnici je koval nov načrt. Kako naj bi nas znova pripravil do tega, da ga zapremo in mu damo na ta način priliko, da nas opozori na zaroto, ki jo je bil Salvater pripravil proti njemu? Odločil se je, da bo poskušal pobegniti. Prepričan je bil, da bi ta njegov korak znova povzvil sum proti njemu. Zato je odšel z doma, dvignil v banki svoj denar, se dal odpeljati v spremstvu nekega avtomobila s trga na železniško postajo, glasno vprašal, kdaj odhajajo vlaki v Montreal, nakar je ostal tam, da počaka na vlak... dobro pa se je pri tem zavedal, da ga Guillofye budno spremlja z oči. Če bi bil res hotel pobegniti, ste lahko prepričani, da ga Guillofye ne bi nikdar izsledil. Vi, Heath, ste in Blissu korak presodili po njegovem zunanjem videzu. Bojim se pa, da bi njegova neumna odstranitev rodila to, kar je on hotel, namreč da bi ga prijel. Zdaj vidite, zakaj sem se s tolikšno vnaemo zavzemal, da ga ne bi zaprli.«

Vance se je naslonil na blazino, čeprav ni bil prav nič utrujen, kakor je bilo videti po njegovih gibih, ki so bili kar nekam prožni.

»In ker mu niste nadeli na roke železne roke, je nadaljeval. »Je moral narediti spet drug načrt. Moral si je zamisliti novo neuspešno dejanje proti Salvatru. Upričoril je žaložilo s tistim bodalom. Nalase je poslal vprav Salvatra po tisto svojo beležnico, ki jo je imel v pisalni mizi, kjer je bilo spravljeno tisto bodalo...«

»Pa nožnica!« je vzklil Markham.

»A, da, vprav ta nožnica naj bi bila zanesljiv dokaz, da je morilec Salvater. Ko je Bliss kar nekako prišepetaval, da homo pri iskanju tega predmeta pač lahko ugotovili, kdo je zločinec. Tedaj mi je takoj šnilo v glavo, kje bi utegnila biti nožnica in sem spriče tega smatral za potrebno, da se nam Hani o tem nekoliko zlaže...«

(Dolge.)

»QUO VADIS«

roman v slikah

VSE TRI IZDAJE

tudi trdo vezana in najboljše, so na razpolago.

Naročniki naj jih dvignejo v upravljanje naših listov. Ljudska tiskarna.